

KLEINE ZONDAGSVERTELLINGEN.

GERED

EN

DE ARME CHINEEZEN.

TWEE VERHALEN

UITGEGEVEN ONDER TOEZICHT

VAN

E. GERDES.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

GERED

EN

DE ARME CHINEEZEN.

TWEE VERHALEN

UITGEGEVEN ONDER TOEZICHT

VAN

E. GERDES.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

G E R E D.

Niet ver van de stad B. woonde de Heer M. met zijne vrouw en eenigsten zoon, op een allerlieftst buitenverblijf. Eduard, zoo heette de laatste, was op het tijdstip waarvan wij nu spreken, ruim vijftien jaren. Reeds van zijne jeugd af aan, was hij opgevoed in de vreeze des Heeren, daar zijne ouders niet de wereld, maar den Heere Jezus in oprechtheid dienden. Doch al het goede, hetwelk zijne ouders hem voorhielden, baatte niets. Eduard was een ondeugende knaap, die noch naar de stem des Heeren, noch naar de vermaningen en bestraffingen zijner ouders wilde luisteren. Toen hij nog maar een kleine jongen was, deed hij reeds allerlei kattenkwaad. Op school was hij zoo lastig, dat de meester hem menigmaal naar huis

stuurde met de boodschap, dat als het zoo voortging en Eduard niet veranderde, hij hem niet terug wilde hebben. Den een trok hij bij het haar; een ander wierp hij met slijk of steentjes; dan weder stopte hij het boek van Frits of de lei van Karel weg, en als Henri, de zoon van den boekverkooper, eens heel netjes zat te schrijven om een goedkeuringsteeken te ontvangen, gaf Eduard hem ongemerkt een stoot aan den arm, zoodat er een groote inktvlak op Henri's boek viel, en het geheele schrift bedorven was. Stond er een weidehek open en liepen de koeien over den dijk, of kwam er een huilend kind thuis met een buil in het hoofd; was er een glas ingeworpen, of iets dergelijks, dan werd er nooit gevraagd wie dat gedaan had, want al aanstonds hoorde men zeggen: o! dat heeft Eduard M. weer uitgevoerd, ofschoon Eduard er dikwijls even weinig schuld aan had als de schoolmeester die met zijne pen achter het oor, en een boek voor zich achter den lessenaar zat. Eduards vader was een aanzienlijk heer, en toch schaamde zich de zoon niet al zulke kwade dingen uit te voeren. Evenwel om Eduard wat meer bij zich te kunnen hebben en om te voorkomen dat hij al zulke zaken

deed, nam de vader zijnen zoon van de school af, en daar hij toch een man was die van zijn geld leefde, onderwees hij zijnen zoon zelf. Intusschen veranderde Eduard niets; hij bleef dezelfde ondeugende jongen. Zijne ouders die dit alles van hem hoorden en zagen, waren diep bedroefd over hem; hij was hun eenigste zoon, en die zoon zoo ondeugend te moeten zien, smartte hun zeer. Dikwijls nam mevrouw M. haren zoon bij zich alleen, knielde neder en bad met hem. „O! mijn lieve Eduard,” zeide zij dan, „verlaat toch uwen boozen weg, zeg de dienst des duivels vaarwel, en dien den Heere Jezus, dan zult gij hier gelukkig zijn en daarboven nog veel gelukkiger. Och, geef toch gehoor aan de vriendelijke roepstem van den goeden Herder, die met open armen gereed staat, om u te ontvangen, wanneer gij slechts uwe toevlucht tot Hem neemt, en u zelven geheel verloren erkent.”

Doch niets kon het harde gemoed van Eduard verbreken! Dit kan alleen Gods werk zijn! Ook mijnheer M. had groote droefheid over zijnen zoon, en beiden, man en vrouw, hadden reeds dikwijls hunne knieën gebogen voor den troon van God en Hem gesmeekt, dat Hij zich toch over hunnen zoon zou ontfermen

en hem lust geven om niet de wereld maar Hem te dienen. En God zou hunne gebeden gewis verhooren, maar nog niet. Immer en immer werd hun zoon goddelooser. Met de jaren wies ook de lust naar de wereld en hare begeerlijkheden. Ach! de arme jongeling kende nog zoo weinig de vergankelijkheid dezer aarde, maar God zou ze hem leeren kennen, en dat wel door eene zeer smartelijke ondervinding, doch die zeer gezegend voor hem was, daar ze hem juist tot den Heer bracht. Eduard had den leeftijd van twintig jaren bereikt, en nergens bekommerde hij zich over, dan slechts hoe hij zijn tijd op het gemakkelijkst en genoegelijkst zou doorbrengen. Aan allerlei uitspattingen gaf hij zich over: paardrijden, jagen, visschen, kaartspelen, biljarten, kortom hij was een goddeloos mensch. Mijnheer M. trachtte wel zijnen zoon zooveel tegen te gaan in dit alles als hij slechts kon, doch dit hielp niet veel; Eduard was reeds te oud dan dat zijn vader hem van dit alles kon terughouden, en niets bleef den zwaar beproefden ouderen over, dan hunnen zoon aan God op te dragen. Bij dien God vonden zij dan ook hunnen troost, want zij wisten dat Hij hen tot hun nut kastijdde, zoodat

zij konden zeggen: „Al wat de Heer doet, is welgedaan.”

Het was in de maand December en het vroom sterk, zoodat de wateren tot ijs gevrozen waren. Eduard nam voor met zijne kameraden een tochtje op schaatsen te gaan maken. Zijne ouders hadden hem wel verzocht, ja zijne mama had hem zelfs met tranen gesmeekt, toch niet te gaan, doch Eduard wilde zich dien genoeglijken tocht niet ontzeggen. Vroolijk snelde hij de deur uit, met zijne schaatsen onder den arm, naar zijne vrienden; allen waren aanstonds gereed en eer een half uur vervlogen was, zwierde Eduard reeds met zijne makkers de breede baan langs, niet vermoedende hoe God hem op zijnen weg zou te ontmoet komen. Reeds hadden zij de stad B. bereikt en hadden den terugweg weder aangenomen, toen op eens Eduards schaats brak. Daar stond hij nu met zijne gebroken schaats in de hand; hij riep zijne makkers, doch zooals het gewoonlijk met de vriendschap der wereld gaat: als er nood is, of als ons een ongeluk overkomt, laat zij ons aan ons lot over. Zoo

ging het ook nu; zijne vrienden reden door, zeggende dat zij op hem niet konden wachten, en lieten Eduard met zijne gebroken schaats in de hand alleen achter. En hoe hard Eduard anders ook was, thans moest hij weenen, daar hij niet wist wat hij doen moest. Door het rijden was hij zoo heet geworden, dat het zweet hem van het gelaat gudste, en nu stond hij daar op eens stil in de felle koude. Hier was goede raad duur. Eindelijk liep hij zoo hard hij kon naar huis, doch terwijl hij daar stil gestaan had, had de kou hem zoo bevangen dat hij na eenige minuten geloopt te hebben, niet verder gaan kon. Zijne borst was als toegeschroeid en geen geluid kon hij uitbrengen; hij beefde aan al zijne leden en onmachtig zeeg hij neder. Terwijl hij daar bewusteloos op het ijs lag, kwamen er eenige menschen voorbij, en medelijden met den ongelukkigen jongman hebbende, namen zij hem op, en daar zij hem aanstonds herkenden als den zoon van den rijken heer M., brachten zij hem naar huis. Verbeeld u den schrik der ouders! Dadelijk werd Eduard op een zacht bed gelegd, en ijlings geneeskundige hulp ingeroepen en den volgenden dag lag Eduard in eene heete koorts. Eduard werd al erger

en erger; de koorts werd iederen dag heviger, en hij werd zoo zwak, dat hij zich nauwelijks meer in bed konde oprichten. Ach, wat waren zijne ouders bedroefd; zij werden zwaar beproefd, doch zij hielden zich in alles aan den Heer vast, die het zekerlijk goed met hen voor had. De dokter gaf eindelijk geene hoop meer. En hunnen zoon te zien sterven en dat in zulk eenen toestand, dat was verschrikkelijk! Inniger smeekten zij den Heer om de bekeering huns zoons. Het was den 19^{den} December en Eduard was zóó naar, dat de dokter geloofde dat hij den avond niet halen zou. Geen oogenblik week de teedere moeder van de zijde haars zoons. Op eens richt Eduard zich overeind met eene kracht, welke men niet in hem zou vermoed hebben, en met wilde woeste oogen in het rond ziende, roept hij uit: „ik ga sterven! voor eeuwig verloren! voor eeuwig verloren, ik heb den genadetijd verzuimd!” Die woorden sneden door de ziel der geschokte ouders. „Neen,” riepen zij, „lieve zoon, neen, nog is het de tijd der genade! Werp u als een verloren zondaar aan de voeten van den Heere Jezus! Geloof in Hem, Hij is een Zaligmaker van zondaren.”

Geen geluid hoorde men meer van de lippen van

Eduard en de diep bedroefde ouders knielden beiden neder om den Heer te smeeken hunnen zoon in genade aan te nemen en hem zalig te maken. Ongeveer twee uren lag Eduard met de oogen gesloten onweeglijk op het bed, en mijnheer en mevrouw M. meenden reeds dat hij gestorven was, toen de gewaande doode een diepe zucht loost, zich ten tweede male opricht, en uitroept: „gered! gered! voor eeuwig gered! o Jezus!” Meer kon hij niet uitbrengen en bewusteloos viel hij op de kussens terug. Zijne ouders zagen elkander sprakeloos aan; maar als in een oogenblik verstaan zij den inhoud der woorden, welke Eduard uitgeroepen heeft, en beiden storten tranen van blijdschap, terwijl mevrouw M. de hand haars zoons grijpt en zegt: „lieve Eduard, mijn zoon, mijn kind, wat is er gebeurd?”

De ziekte had hare hoogte bereikt. Het gevaar was geweken, maar wat oneindig beter was, Eduards ziel was verlost, hij was gered van den eeuwigen dood. Na een half uur slaat Eduard zijne oogen naar boven, en met een glans van vreugde op het gelaat, roept hij andermaal uit: „o mama, o papa, welk een vreugde! welk een vreugde! Jezus heeft mij gered, gered! Ik

lag in den eeuwigen dood en Hij heeft er mij uit gered. O laat ik nu sterven, het sterven is mij gewin! Dank, dank, lieve Jezus, eeuwig dank! Welk een genade!" Tranen overstelpen hem, hij kan niet meer. Mijnheer en mevrouw M. knielen nogmaals neder en alle drie danken den Heere voor Eduards wonderbare verlossing. Eduard werd van dag tot dag beter en gelijk hij vroeger met zijn geheele hart de wereld gediend had, zoo diende hij nu zijnen Heiland. Niet lang mochten evenwel de ouders zich in hunnen lieven zoon, die den Heer zoo innig diende, verblijden. Twee jaren na zijne bekeering kreeg hij de cholera, en stierf zeer gelukkig in het blijde vooruitzicht zijnen lieven Jezus, naar Wien hij zoo vurig verlangde, voor altijd zijn dank en lof te kunnen toebrengen.

DE ARME CHINEEZEN.

Het huiselijke leven der Chineezen biedt voor den Hollander menige merkwaardigheid aan, en hoewel de omgang met de Europeanen daarin groote omwentelingen heeft gebracht, is het nochtans eigenaardig genoeg, om niet nu en dan medegedeeld te worden. De mandarijnen, eene zekere soort van overheidspersonen, noodigen, in navolging der Engelsche en Hollandsche familiën, welke in China wonen, van tijd tot tijd eenige aanzienlijke gasten uit, om bij hen het middagmaal te gebruiken. De gastheer zit alsdan meestal op een zeer hoogen stoel, terwijl de gasten lagere zitplaatsen innemen. De spijzen bestaan uit verschillende lekkernijen, maar die gewoonlijk zóó zoet zijn, dat men er van walgt. Apen-fricassée, geducht

gesuikerd; honden-ragout, zóó zoet dat men er kiespijn van krijgt, en theesalade zijn op elke fatsoenlijke tafel. Om deze theesalade te bekomen, drinkt men eerst de thee af, waarna de uitgetrokken bladeren afgekoeld, met suiker en azijn vermengd, en zoo met eene zekere soort van zandkoekjes den gasten toegediend worden. In plaats van vorken bedient men zich van twee stokjes, eenigzins holvormig, waarmede ieder Chinees op eene behendige wijs weet om te gaan. Wijn is een dagelijksch gebruik; men drinkt dien uit porceleinen kommetjes, welke, wanneer zij ledig zijn, terstond omgekeerd worden, ten bewijze dat men nog meer dorst heeft. Wanneer de Chinees een avondeten toebereidt, dan is de geheele kamer met lantarens van geolied papier behangen, die een zeer goed licht geven.

De Chinees is britengewoon nieuwsgierig. Niets trekt meer zijne aandacht dan een vreemdeling. Zoodra hij eenen Europeaan in een draagstoel ziet, roept hij iederen voorbijganger toe: „Quei-tza!” (een duivel) terwijl hij schertsend en spottend den vreemdeling met den vinger nawijst. Wanneer de vreemdeling eene stad binnentreedt, dan wordt hij terstond door vele

Chineezzen omringd; zij vormen eenen kring om hem heen, gaan daarbij op de hurken zitten en lachen onophoudelijk. Het allerbespottelijkst in hunne oogen is, wanneer een Europeaan met blauwe oogen binnen hun bereik komt. Dan slaan zij ieder oogenblik van verbazing in de hand en het onophoudelijkst geschater vindt daarbij plaats. Ongelukkig de reiziger, die geen doelwit van hun spotlust wil zijn en door den kring heenbreekt. Alsdan vervolgen zij hem straat in straat uit en werpen hem met drek en onreinheid.

De winkels der Chineezzen zijn meestal goed gevuld. Eenige kooplieden maken en verkoopen niets dan waaiers. Deze laatsten zijn voor dat volk zoo onmisbaar als pijp of sigaar voor den liefhebber. Er is niemand in China, die niet een of meer waaiers heeft; gewoonlijk is de gordel de plaats, waar men den waaier kan aantreffen. Gaarkeukens en theehuizen vindt men in menigte in China. Daar zijn groote zalen, waar de gasten op lage bankjes zittende, voor ongeveer vijf cents, een heerlijken drank met suiker-goed krijgen. De spijzen zijn ook goedkoop en worden zeer zindelijk toebereid. De muren der stad zijn overal met aankondigingen beplakt. Gemeenlijk behelzen dezen

toespraken van de regeering of wel voorschriften van de geneesheeren; nu en dan ook wel eens eene uitnoodiging tot een godsdienstig feest, want geen volk ter wereld heeft zoo vele feesten als de Chinees. Zelfs is er een godsdienstige feestdag, die hazenfeest genoemd wordt, waarbij men zich voorstelt dat een haas dwars door de maan heen is gewandeld. De nieuwjaarsavond vooral wordt met veel ophef gevierd. Dan kleedt men zich allerprachtigst aan en men begeeft zich naar de schoonste kamer van het huis. De plaats van de tafel is dan door een kunstig bewerkte altaar vervangen. Boven op het altaar zit Schangte, de hoogste Godheid, voorgesteld door drie rollen papier met allerlei teekeningen versierd. Rondom dezen stoel staan drie kopjes thee en drie kommetjes met wijn, benevens twaalf andere bekertjes wijn. Drie is voor den Chinees het heilige getal en de twaalf bekertjes stellen de twaalf maanden des jaars voor. In een hoek der kamer is de tafel geschoven, die beladen is met groenten, confituren, vleeschspijzen, vruchten, wierook, geschilderde kaarsen, wijn, suiker, nieuwjaarskoek, visch en gebraden kippen. Voor de tafel ligt een rood kussen op den grond, op hetwelk eerst de vader des

huizen nederknielt en zijn gebed doet, waarna hem de jongens vervangen. Buiten op de straat jubelt dan het volk, speelt met voetzoekers of verbrandt zilverpapier, terwijl op het dak des huizes gestadig iemand bezig is wijn op een offer uit te gieten, ter eere van den halfgod Schinnong, die, naar gezegd wordt, de menschen geleerd heeft hunne spijsen te koken inplaats van ze rauw te eten. Ook de keukengod wordt niet vergeten. Wanneer het grootste gejuich voorbij is, worden de gestorven leden der familie plechtstatig herdacht. Hunne portretten worden bekranst en iedere voorouder krijgt een beker met wijn benevens eenige côteletten.

Men is op deze laatste festiviteit zeer gesteld. De Chinees heeft eene groote familie-zucht. Hoe meer voorouders hij kan optellen, hoe gelukkiger hij is. Eenmaal in het jaar worden deze allen herdacht. Dit gebeurt gewoonlijk in de maand April; alsdan gaan oud en jong naar de kerkhoven om de dooden een bezoek te geven. De verschrikkelijkste gedachte, welke een Chinees koestert, is „niet tot zijne vaderen verzameld te worden.” Gelijk men weet, bevinden zich duizenden Chineezzen in Californië, maar als zij het

ongeluk hebben, gelijk zij het noemen, om daar te sterven, moeten de naastbestaanden of vrienden hun beloven, den staart van hun hoofd te snijden en dien naar China te zenden, ten einde dit kostbaar voorwerp in het ouderlijke graf ruste. Meestal brengt men den dooden verschillende offers, bestaande in goud of zilver, koper enz., dat eigenlijk papier, maar alzoo gekleurd is. De Chinees namelijk gelooft, dat wanneer hij zijne afgestorvenen niet telken jare huldigt, hij dan door hunne geesten verontrust zal worden. Om deze nu tevreden te stellen, verbrandt men dit goud-, zilver- of koperkleurig papier boven hunne graven, terwijl zij zich daarbij voorstellen, dat het later in goud, zilver of koper verandert. Zelfs verbrandt men op deze wijze boven de graven kleederen, stoelen, tafels, kisten en kasten, meenende dat deze goederen hier boven dan weder den ouden vorm aannemen. Ook gelooven zij dat, door deze plechtigheid te onderhouden, hun leven gerekt wordt. Het papier dat zij hierbij verbranden heet: Dschospapier, afgeleid van het woord Deos der Portugeezen, die gelijk men weet het eerste met de Chineezzen in handelsverkeer zijn gekomen en aan welke de Chineezzen uit dank-

baarheid voor bewezen diensten het schiereiland Macao ten geschenke hebben gegeven. Wanneer de Portugees van de gelegenheid gebruik had gemaakt, om China met den Heer bekend te maken, dan zou dat arme volk nu wel geen goud of zilverpapier tot aandenken hunner voorvaderen verbrand hebben, maar zij zouden zich wellicht hebben verblijd in het heil door Jezus Christus aangebracht.

